

Erdészek az útkörnyezet javításáért

Eljárások, módszerek, eszközök

Dr. Szilágyi Attila¹, Ambrus Attila²,
Magyar Lajos³, Mikulási Béla⁴

Az elmúlt időszakban erdészeti szakemberek jelentős részt vállaltak Bács-Kiskun megye közút menti területeinek fejlesztésében, gondozásában. Számtalan technológiát dolgoztak ki — bevonva a munkába a helyi közutas műszaki kollégákat is — és országos bemutatókon ismertették az elért eredményeket. Az alábbiakban a kidolgozott eljárásokat kívánjuk áttekintően ismertetni.

Tuskókorhasztás biológiai úton

Az út menti területeken visszahagyott tuskók eltávolítása mechanikai úton történhet költséges tuskókiemeléssel, tuskóforgácsolással, a gyakorlatból ismert gépekkel, adapterekkel (K-1 tuskókiemelő gép, TG-01 mechanikus tuskókiemelő gép, VERMEER és ASHLAND Stump Master tuskómarók stb.)

A környezetkímélő és olcsó biológiai tuskókorhasztás technológiájának kifejlesztésére négy gombafaj kísérletbe vonására került sor:

- Késői laskagomba (*Pleurotus ostreatus*)
- Déli tőkegomba (*Agrocybe aegerita*)
- Téli fülőke (*Flammulina velutipes*)
- Japán fagomba (*Lentinula edodes*).

A hazai viszonyok között tuskókorhasztásra a késői laskagomba bizonyult a legjobbnak. Ez a gomba a nyár, fűz, éger, dió és egyéb vadgyümölcs tuskóit 3-4 év alatt korhasztja el. Az oltási technológia két időszakra (április-május, ill. június-július) lett kidolgozva. A tuskók kezelésekor az oltóanyagot a vágáslapra rámorzsoljuk és azt a felületen, műanyag fólia vagy zöld növényi takarással rögzítjük. A laskagomba micéliuma a puhafát 3-6 hónap, a keményfát 6-12 hónap alatt szövi át. A tuskóoltást követő években a termőtestek ősszel és tavasszal jelennek meg a tuskókon. A kifejlesztett technológiával tuskókorhasztást végeztünk az 54-es, 51-es, 451-es, 441-es számú főutak, az 5214 j. út menti területeken, valamint az 5214 jelű út mellett lévő erdősávban.

Az oltásra előkészített vágáslapra – 1 cm vastagon – rászórjuk az oltóanyagot

Adapter alkalmazása a talajban lévő gyökerek szagztatására

Az ERTI 10 éves kutatási programjában, 1970-ben megfogalmazódott feladatoknak megfelelően, dr. *Danszky István* témacsoport-vezető kezdeményezte és 1975 közepéig irányította egy új erdőfelújítási technológia kidolgozását. E kutatási téma keretében került kifejlesztésre az E-TM-2 és az E-TM-3 talajlazító mélyművelő gép. E két gép kialakítása adta azt az ötletet, hogy olyan adaptert fejlesszünk ki, amely alkalmas a közút menti területeken akác- és szürkenyár fasorok, facsoportok letermelése után – a talajfelszínhez közeli gyökerek megszagztatásával – a gyökérsarjak felhozatalára.

Az 5214-es út melletti erdőterület gyökérszagztatás után

Út menti pihenőhelyek fejlesztése

A fő cél a folyamatos vízellátás biztosítása speciális fűt kúttal, pihenőhelyek ellátása berendezési tárgyakkal. Az 5-ös, 51-es, 53-as főutak mellett – a meglévő parkolók területén – pihenőhelyeket építettünk, azokat berendezési tárgyakkal (pad, asztal, „személtgyűjtő kosár”, fűt kút) szereltük fel és környezetüket fásítottuk.

Közút menti fák állapotvizsgálata

A közutak mentén élő fák egy része idős, koros fának számít. Ezek a fák erdei környezetben még sokáig élhetnének, de a közút mentén a közlekedésre veszélyt jelenthetnek, ezért nem szabad kockáztatni fenntartásukat. Ezekkel a fákkal kapcsolatban az alábbi feladatokat kell megoldani:

- a fák egészségügyi állapotának felmérése,
- a veszélyessé vált fák eltávolításának ütemezése,
- a kitermelt fák pótlása, a pótlás tervezése, ütemezése.

A fenti munkák elvégzésére dr. *Dívós Ferenc* egyetemi tanár irányításával kifejlesztésre került a FAKOPP műszer és a közút menti fák állapotvizsgálatának módszere.

A parlagfű (*Ambrosia artemisiifolia*) mentesítésének technológiája

A közút menti területeken nagy problémát jelen a tömegesen megjelenő parlagfű. Köztudott, hogy sokan szenvednek a vigrágzás ideje alatt (júliustól-októberig) ettől a gyomnövényről,

¹ okl. erdőmérnök, növ. véd szakmérnök

² okl. pénzügy szakos közgazdász

³ okl. erdőmérnök, igazságügyi szakértő

⁴ okl. erdőmérnök, erdészeti szakirányító

melynek pollenje a leggyakoribb és legveszedelmesebb allergén. Irtások közegészségügyi szempontból is szükséges, évről évre emelkedő nagyságrendű feladat. Az általunk kifejlesztett technológia alkalmazásával a kőzutrak mentén a gépi kaszálás gyakoriságát csökkenthetjük, valamint a kémiai kezeléssel a parlagfű-mentesítést is elvégezhetjük. A kísérletbe vont legelő gyomirtó szerek a Dikamin 720 WSC, Mustang SE, DMA-6 voltak.

Hó elleni védelmet szolgáló erdősávok

Magyar Lajos erdőmérnök – út menti hóvédő sávokkal kapcsolatban – számtalan tanulmányt készített. Kidolgozta a hómegkötő erdő- és cserjesávok tervezési módszereit, vizsgálta a hófogó sávok hatékonyságát és útmutatót készített az erdősávok telepítésére, fenntartására.

Országos bemutatók Bács-Kiskun megyében

Ambrus Attila a Kecskeméti Közüti Igazgatóság igazgatójaként fontosnak tartotta, hogy a megyében kidolgozott technológiák, elért eredmények ismertté váljanak. Szorgalmazta, hogy a Kecskeméti Közüti igazgatóság – országos bemutatókon keresztül – tegye közzé az elért eredményeket. Így került sor a közüti igazgatóságok környezetvédelmi mérnökeinek tartott ismertető előadások és helyszíni bemutatók megtartására. Bács-Kiskun megyében az erdészek aktív részvételével elért eredményeket azért kívántuk ismertetni, hogy a jövőben eredményesen támogatni tudjuk a közfoglalkoztatást és az említett technológiák alkalmazásával szélesítsük annak területét.

A közhasznú munkaprogramba bevont honfitársaink részére értékteremtő munkával biztosíthatunk tartós megélhetést. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy speciális for-

mája. Támogatott „tranzitfoglalkoztatás”, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott személy sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra.

Egy javaslat a közfoglalkoztatás területének ki- szélesítésére

Homoktövis (Hippophae rhamnoides) telepítésére, gondozására, termésének begyűjtésére

Korunk értékes gyógynövénye. Kétlaki bokor, vagy kis fa. Talaj iránt nem igényes, de szereti a homokot. Hazánkban is honos. A Duna mentén a Szigetközben, a Balaton-parton, a Dráva-síkon is előfordult, ma már csak Kaposvármegyében található.

A homoktövis a homok aranya! Termése igen gazdag szénhidrátokban, fehérjében, szerves savakban, aminosavakban és vitaminokban. Kiemelkedő a C-vitamin-tartalma! Ezen felül igen gazdag A-, B1-, B2-, B6-, B8-vitaminokban, valamint E-vitaminban. Magas antioxidáns tartalma miatt a mai társadalom elengedhetetlen egészségmegőrző élelmiszerévé vált. Termése élelmiszeripari, gyógyászati, kozmetikai termékek alapanyagául szolgál. A növény fontos szerepet játszhat a hóvédő cserjesorok telepítésénél, és vadkerítések építésénél.

Összefogással nagyon sokat tehetünk a közút menti területek – tágabb értelemben vett lakókörnyezetünk – szebbé tételéért és azért, hogy a jövőben a közmunkaprogram valóban segítséget nyújtson munkanélkülivé vált honfitársainknak.

Az erdészek és a közutas kollégák közötti sikeres együttműködés Ambrus Attilának, a Kecskeméti Közüti Igazgatóság egykori igazgatójának köszönhető, aki a közüti környezetvédelem elkötelezett híveként biztosította a munkákhoz a feltételeket.

Fotó: **Dr. Szilágyiné Szűcs Anna**

**Tagdíj
befizetési
felhívás!**

Tisztelt Tagtársak!

Az Országos Erdészeti Egyesület küldöttgyűlése változatlanul hagyja, a következőkben állapította meg a 2015. évi tagdíjakat:

Tagdíj kategória	Éves tagdíj, 2015.
Kedvezményes (diák, GYES-GYED, munkanélküli, külföldi)	1200.- Ft
Nyugdíjas	3600.- Ft
Aktív dolgozó	9600.- Ft

**A tagdíj
befizetésének
határideje:
2015. január 31.
szombat**

A tagdíj igény esetén két részletben fizethető. Az első részlet fizetésének határideje: 2015. január 31. (egész éves vagy 6 havi tagdíj). A második részlet fizetésének határideje: 2015. június 15. (hat havi tagdíj). A fizetés történhet:

1. Egyénileg az Erdészeti Lapok 2014. decemberi számához mellékelte vagy a helyi csoport titkároknál beszerezhető postai csekken. FIGYELEM! A lekérdezési kód változása miatt az esetleg még meglévő, több évvel ezelőtti csekkek nem használhatók, csak a 2012-ben vagy ezután kiosztott csekkeken történhet a befizetés!
2. Egyénileg banki átutalással az Országos Erdészeti Egyesület K&H Banknál vezetett **10200830-32310126-00000000** számú bankszámlájára. Banki átutalás esetén a közlemény rovatban a **befizető nevét, tagsági kártya számát és lakcímét** kérjük megadni, ezek hiányában a befizető azonosítása problémás lehet.
3. Csoportosan a helyi csoportokon keresztül. A helyi csoportok a befizető tagok nevét, tagsági kártyaszámát és címét tartalmazó lista mellékelésével csekken vagy átutalással küldik be az összegyűjtött tagdíjakat.

A tagsági kártyák érvényesítése a 2015 márciusában kiosztandó matricával történik, a 2014-es kártyák 2015. február 28-ig érvényesek.

Tisztelettel kérem a tagdíjfizetéssel kapcsolatos határidő betartását!

Minden Tagtársunknak áldott Karácsonyt és boldog Új Évet kívánok!

Budapest, 2014. december 1.

Lomniczi Gergely, főttitkár

